

VỀ CÔNG TÁC BIÊN SOẠN ĐẶC ĐIỂM THỦY VĂN Ở CÁC TỈNH ĐỒNG BẰNG

Ngô Trọng Thuận

VIỆN KHÍ TƯỢNG THỦY VĂN

Công tác biên soạn đặc điểm thủy văn tỉnh đã được đặt ra ngay từ cuối những năm sáu mươi, phòng thủy văn của các ty Thủy lợi lúc đó là những đơn vị trực tiếp thực hiện. Phòng Nghiên cứu khoa học của cục Thủy văn là đơn vị có trách nhiệm theo dõi, hướng dẫn và giúp đỡ trong quá trình biên soạn.

Sau này, khi sát nhập hai ngành Khí tượng và Thủy văn, công tác này vẫn được tiếp tục tiến hành ở các đài KTTV tỉnh. Viện KTTV là cơ quan theo dõi hướng dẫn và giúp đỡ các đài soạn thảo. Tại viện KTTV đã hình thành hai bộ phận chỉ đạo việc thực hiện công tác biên soạn đặc điểm thủy văn tỉnh.

— Phòng nghiên cứu tài nguyên nước được ủy nhiệm theo dõi, giúp đỡ và hướng dẫn biên soạn đặc điểm thủy văn cho các tỉnh miền núi, trung du cũng như các tỉnh mà tính chất miền núi, trung du chiếm ưu thế (như Nghệ Tĩnh, Thanh Hóa...).

— Phòng nghiên cứu thủy văn đồng bằng theo dõi công tác biên soạn của các tỉnh đồng bằng Bắc bộ, đồng bằng sông Cửu Long và thành phố Hồ Chí Minh.

Việc biên soạn đặc điểm thủy văn tỉnh theo hai đề cương với nội dung nghiên cứu khác nhau thực tế đã có tác dụng tốt cho quá trình thực hiện ở các tỉnh đồng bằng.

Nhằm đẩy mạnh công tác biên soạn đặc điểm thủy văn của các tỉnh đồng bằng, được sự ủy nhiệm của Tổng cục, Viện KTTV đã tổ chức hội nghị đặc điểm thủy văn các tỉnh đồng bằng từ 2 đến 4/VI/1980 tại thành phố Cần Thơ — Hậu Giang.

Từ sau hội nghị này, công tác biên soạn đặc điểm thủy văn các tỉnh đồng bằng thực sự đã bước vào một giai đoạn mới. Trong năm 1980—1981, hầu hết các tỉnh đều soạn thảo bản đề cương chi tiết, dựa trên cơ sở của bản đề cương tổng quát cho các tỉnh đồng bằng được Viện KTTV thông qua.

Cho đến nay, do những nguyên nhân khách quan cũng như chủ quan, nên mới chỉ có đài KTTV Hải Hưng và Long An hoàn thành, được Viện KTTV thông qua và đã làm xong những thủ tục đề xuất bản, đài KTTV Thái Bình, Hà Nam Ninh và Bến Tre đang gấp rút trong giai đoạn hoàn chỉnh để có thể mau chóng trình duyệt trong năm 1984.

Nhìn lại những năm đã qua, với trách nhiệm của một đơn vị trực tiếp theo dõi hướng dẫn công tác này, chúng tôi thấy có một số nhận xét như sau:

1. Cũng như hội nghị đặc điểm thủy văn năm 1980 ở Cần thơ đã khẳng định, công tác biên soạn đặc điểm thủy văn các tỉnh đồng bằng, trong thời gian hiện nay là cần thiết và rất có ý nghĩa đối với công tác chỉ đạo sản xuất trong lĩnh vực phòng chống lũ lụt, bảo đảm đời sống con người. Thực tế cho thấy, ở những tỉnh đã biên soạn xong và xuất bản, tài liệu này được lãnh đạo tỉnh và các ngành khác trong tỉnh đánh giá cao. Điều đó đòi hỏi sự khẩn trương hơn đối với những đài KTTV chưa tiến hành hoặc chưa hoàn thành biên soạn.

2. Công tác biên soạn đặc điểm thủy văn tỉnh ở các đài chỉ được thực hiện và thực hiện khẩn trương nếu như cán bộ lãnh đạo đài nhận rõ ý nghĩa của nó trong chức năng phục vụ của Ngành.

Sự quyết tâm của cán bộ lãnh đạo đài KTTV Hải Hưng và Long An thực sự đã khẳng định vai trò quyết định đối với sự hoàn thành sớm công tác này.

3. Hiện nay ở các đài KTTV tỉnh, có khá nhiều cán bộ trình độ đại học, trong đó nhiều đồng chí là cán bộ công tác lâu năm trong ngành KTTV trên địa bàn tỉnh, có nhiều tích lũy về tình hình thủy văn ở địa phương mình. Đó là một thuận lợi lớn đồng thời cũng khẳng định rằng, các đài KTTV tỉnh có thể hoàn thành công tác biên soạn đặc điểm thủy văn cho địa phương mình. Tuy nhiên, trong quá trình biên soạn, rõ ràng đã nảy sinh hai vấn đề cần được quan tâm:

— Biên soạn đặc điểm thủy văn tỉnh thực chất là công tác mang tính chất nghiên cứu và trên thực tế đã có đài KTTV (Thái Bình, Bến Tre) đăng ký với Ủy ban khoa học tỉnh dưới dạng một đề tài nghiên cứu khoa học trong mảng điều tra cơ bản của tỉnh. Bởi thế, khi bắt tay vào thực hiện, các đồng chí tham gia biên soạn đều gặp những khó khăn như lúng túng về phương pháp nghiên cứu, cách đặt vấn đề, phân tích trình bày vấn đề. Bởi vì lâu nay ở đài, trạm chỉ làm quen với công tác đo đạc tại hiện trường, ít chú ý đến tính toán phân tích, ít đọc sách và tài liệu...

Trong quá trình biên soạn các đài hầu như không có trong tay một tài liệu kỹ thuật nào của ngành KTTV cũng như các vấn đề liên quan khác. Điều này cho thấy sự cần thiết phải thành lập ở đài một tủ sách khoa học kỹ thuật làm công cụ đề tra cứu.

4. Tranh thủ ý kiến của các Ngành liên quan và sự giúp đỡ nhiều mặt của các cơ quan chức năng ở tỉnh bảo đảm cho sự thành công của việc biên soạn đặc điểm thủy văn tỉnh.

Ở Hải Hưng, công tác biên soạn được sự động viên và theo dõi thường xuyên của các cơ quan lãnh đạo tỉnh. Ở Thái Bình, Bến Tre có đồng chí trong Ủy ban khoa học tỉnh trực tiếp là thành viên trong ban chủ nhiệm đề tài, do đó trong khi thực hiện đã nhận được nhiều động viên về vật chất và tinh thần.

Nhìn lại chặng đường đã qua, bốn năm kể từ khi hội nghị biên soạn đặc điểm thủy văn các tỉnh đồng bằng được tổ chức tại Cần Thơ, công tác thực hiện đã đạt được một số kết quả, nhưng cũng còn bộc lộ những khó khăn và thiếu sót, ảnh hưởng tới tốc độ hoàn thành.

Hy vọng rằng trong thời gian tới, quán triệt nhiệm vụ phục vụ địa phương — nhất là cấp huyện — các đài KTTV thuộc vùng đồng bằng sẽ sớm hoàn thành công tác này trong thời gian ngắn nhất.